N°. 388. 1854.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . „ 0.15.
behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 2, het zegelregt daaronder begrepen.

DONDERDAG 24 AUGUSTUS.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . ƒ 4.90.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . „ 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

De Eerste Kamer.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal is heden bijeen gekomen. [illegible] wetsontwerpen te onderzoeken en te behandelen; daarvoor is haar, hoogstens, na aftrek der invallende Zondagen, een tijd van negentien dagen toegestaan, wanneer men de sluiting der zitting tot den uitersten termijn, dat is: tot Zaturdag den 16den September verschuift.

De werkzaamheden, welke haar wachten, bestaan in de behandeling der navolgende wetsontwerpen:

1°. tot wijziging in het tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer;

2°. tot verhooging van hoofdstuk V der staatsbegrooting en van de begrooting van het bijzonder fonds tot voldoening der uitgaven, voortvloeijende uit de kolonisatie van behoeftigen in de koloniën der maatschappij van Weldadigheid over 1854;

3° tot goedkeuring eener ruiling tusschen het bestuur der domeinen en de gemeente Middelburg;

4°. tot onteigening van perceelen tot uitbreiding van de gemeente Arnhem;

5o. tot wijziging en verhooging van hoofdstuk IX B der staatsbegrooting over 1853; en

6o. tot vaststelling van het reglement op het beleid der Regering in Nederlandsch Indië.

De eerste vijf wetsontwerpen vereischen geen wijdloopig onderzoek en zullen gewis tot geene uitvoerige discussien aanleiding geven. Intusschen zal men toch voor het onderzoek in de afdeelingen het stellen van de rapporten en de discussien minstens den tijd van drie dagen behooren te nemen, zoodat voor het onderzoek en de behandeling van het reglement op het beleid der Regering in Nederlandsch Indie hoogstens zestien dagen zullen overblijven.

Wij vragen, in gemoede, of het *mogelijk* is, dat de Eerste Kamer, wij zeggen niet behoorlijk, maar zelfs *met stoom*, en onder inachtneming van den *schijn* van een grondwettig onderzoek, eene zoo gewigtige wet als waarvan wij spreken, afdoe?

Met volle overtuiging verklaren wij, dat ons dit ondoenlijk toeschijnt.

Men overwege den aard en de strekking van het ontwerp; men doorloope slechts vlugtig de hoofdbeginselen, die daarin eene beslissing erlangen, om in deze onze overtuiging te deelen.

Het is de *Grondwet* voor Nederlandsch-Indië, die thans aan het oordeel der Eerste Kamer is onderworpen. De zamenstelling van de regering van Indië wordt er in geregeld; hare bevoegdheid en hare pligten worden er in omschreven; de regeling van de gewestelijke en plaatselijke besturen vindt er hare plaats; de bevoegdheid en de pligten der regterlijke magt zien zich daar aan algemeene bepalingen onderworpen. Talrijke, gewigtige vraagstukken doen zich in dit Reglement voor. Godsdienst, evangelisatie, onderwijs, slavernij, heerendiensten, cultuurstelsel, drukpers-vrijheid, regt van uitzetting, erfelijkheid der regenten, belastingstelsel, bescherming der inlandsche bevolking, landrente, comptabiliteit en zoo vele andere gewigtige onderwerpen, moeten door de Eerste Kamer worden onderzocht, beoordeeld en beslist.

Kan, zal, *mag* dit alles binnen den tijd van zestien dagen geschieden? Is het mogelijk, dat al die onderwerpen, met den vereischten ernst en de betamende naauwgezetheid in de sectiën worden onderzocht; dat daarvan een goed verslag worde opgemaakt; dat de Regering op dat verslag behoorlijk antwoorde, en dat alsdan het ontwerp in openbare discussie kome? Wij herhalen het: de zaak schijnt ons toe, tot de materiële onmogelijkheden te behooren.

Men heeft gezien, hoe de Tweede Kamer bijkans een geheel zittingjaar noodig had, om nog met zóó veel spoed het Reglement af te doen, dat de publieke opinie, bijkans zonder tegenspraak, heeft geoordeeld, dat de meest gewigtige quaestiën zonder genoegzame voorbereiding en kennis zijn beslist geworden. De overhaasting, waarmeê in de Tweede Kamer tot afdoening der zaak is gehandeld, heeft zelfs hier en daar, bij verrassing, bepalingen in het ontwerp doen opnemen, waarvan bij de aanneming, noch het gewigt, noch de strekking werd beproefd. Wij verwijzen slechts naar het nieuwe art. 122, waarbij aan het Roomsch Catholijke kerkgenootschap zooveel voordeel werd verleend boven dat van de Hervormden en krachtens hetwelk op nieuw het concordaten-stelsel is ingevoerd.

Er zijn zeer velen in den lande, die, reeds in 1848, het bestaan van eene Eerste Kamer onnoodig achtten. Men heeft die instelling nogtans behouden, vooral op grond, dat zij moest zijn een bolwerk voor den Troon en een krachtige waarborg tegen overijling. In de Memorie van Toelichting, tot het derde ontwerp van de Grondwetsherziening, door den heer DONKER CURTIUS onderteekend, verklaarde de Regering o. a.: dat eene Eerste Kamer noodzakelijk was: „al ware het alleen, „*om alle overijling voor te komen, om tijd van beraad,* „*welke steeds tot bedaarde overweging leidt, te winnen*".

Wij vragen: zal en kan de Eerste Kamer aan hare roeping, aan de hoofdvoorwaarde van haar bestaan beantwoorden, wanneer zij in *zestien dagen tijds* een ontwerp van wet behandelt, waarvan het onderzoek van elk onderdeel het dubbele van dien tijd ruimschoots noodzakelijk maakt?

Zal en kan het „bedaarde overweging" heeten, wanneer over levensquaestiën voor Moederland en Koloniën vlugtig wordt heengeloopen en aan Nederlandsch-Indië eene Grondwet, als bij tooverslag, wordt geschonken, van wier goede werking onze geheele toekomst afhankelijk is?

Een geacht orgaan der publieke opinie heeft, onder deze omstandigheden, tot *verwerping* van het ontwerp aangeraden, en althans alleen de aanneming *onder protest* wenschelijk geacht. Dit is niet onze meening. Wél achten wij het ontwerp in allen deele verwerpelijk; maar ook om de redenen daartoe naar behooren uit een te zetten is de tijd, naar ons oordeel, te kort; terwijl aanneming *onder protest* slechts is een bloote vorm, die niets beteekent, terwijl Moederland en Koloniën evenwel zijn blootgesteld aan de toevallige kansen der werking van eene, in vele onderdeelen zoo gebrekkige wet als wij meenen, dat het Reglement is.

De eenige gedragslijn, die, naar onze overtuiging, de Eerste Kamer te volgen heeft, wanneer zij aan hare roeping wil blijven beantwoorden, wanneer zij in de publieke opinie niet wil zijn aangeschreven als eene nutteloos kostbare staatsinstelling, die in de hand der Regering slechts het gedweeë werktuig is van hare wenschen, is: dat zij *weigere*, binnen den tijd van slechts weinige dagen, eene veelomvattende taak te vervullen, die veel ruimeren tijd vereischt. Eerst dàn, wanneer de Regering bleef volharden in haren geest van doordrijving, waaraan de Tweede Kamer, gedurende de geheele zitting, zoo leidelijk heeft gehoorzaamd, zou de Eerste Kamer tot de *verwerping* van het ontwerp behooren over te gaan, juist op grond, dat haar de noodige tijd was onthouden, om de zaak, die aan hare beoordeeling was onderworpen, overeenkomstig haren grondwettigen pligt, na „bedaarde overweging" tot stand te brengen.

Met belangstelling zien wij te gemoet, wat de Eerste Kamer in deze zal beslissen. Wij zijn overtuigd, dat de Natie de oogen op haar houdt gevestigd.

De Maatschappij van Weldadigheid.

Onder de instellingen in ons Vaderland, waaromtrent het oordeel hoogst verschillend en uiteenloopend is, moeten de Koloniën der Maatschappij van Weldadigheid wel de eerste plaats bekleeden. Beurteling geprezen en gelaakt, krachtdadig door openbare kassen en bijzondere weldadigheid ondersteund en geholpen, en toch met schuld beladen, [illegible] hare ontbinding nabij: het kan niet anders, of de nationale trots, geprikkeld door den lof, dien een oppervlakkig bezoek van vreemdelingen deed geboren worden, wordt niet zelden opgewogen door eene tegenovergestelde overtuiging, geboren uit de ondervinding der onvruchtbaarheid van hare bestemming. Gewis, wij zeggen het den heer TER BRUGGHEN HUGENHOLTZ na: „Het uiterlijke aanzien lacht „iedereen toe, door de orde, de reinheid, de zindelijk„heid die daar heerschen." Met den heer VAN GOLTSTEIN willen wij gaarne gelooven: „dat inderdaad de tucht, „welke wordt uitgeoefend over de bedelaars, voldoende „is; dat het vooruitzigt, hetwelk geopend was, dat het „aankomende geslacht daar behoorlijk zal worden op„geleid, door middel van arbeidzaamheid tot deugd, „zedelijkheid en godsdienstigheid, dat dit vooruitzigt „inderdaad zal kunnen worden verwezenlijkt." — En wanneer men voortgaat in dien lof uit te weiden: „Men kan zich overtuigen, dat de verzorging van die „behoeftige kinderen, welke aan de Maatschappij zijn „toevertrouwd, op eene voldoende wijze plaats heeft, „dat ook daar niets ontbreekt aan hetgeen tot het „onderwijs en het opleiden der kinderen wordt verlangd. „En wanneer men het oog wil slaan op hetgeen de „landbouw aldaar vertoont, dan zal men moeten er„kennen, dat, wanneer men nagaat dat de heidevlakten „in koren- en grasvelden moeten worden herschapen, „ook daarvoor op eene voldoende wijze is gezorgd," dan, ja dan eerst rijst onwillekeurig, ook bij den meest onpartijdige, de vraag op: „tot welken prijs die lof„waardige toestand verkregen is?"

De beraadslagingen over het wetsontwerp tot het verleenen eener buitengewone bijdrage aan de Maatschappij van Weldadigheid, waren, ook uit een staathuishoudkundig oogpunt, hoogst merkwaardig. Over het algemeen bleek, zoowel uit de redevoeringen van den Minister van Binnenl. Zaken, van den gecommitteerde der Regering (den heer MACKAIJ) en van het lid der Commissie van toezigt der Maatschappij (den heer VAN GOLTSTEIN), als van die der bestrijders van het wetsontwerp, dat die instelling, ook onder de gunstigste omstandigheden, als uitvloeisel der bijzondere liefdadigheid, geen zelfstandig bestaan verkregen heeft en een gestadig leunen en steunen op den bijstand der schatkist haar levensduur kenmerkt. Wij wenschen, tot staving van ons gevoelen, het een en ander uit die redevoeringen mede te deelen, dat wij, waar het noodig is, zullen toelichten.

De Minister van Binnenlandsche Zaken deed wél met een blik te werpen op den aard der bestaande betrekking tusschen de Maatschappij en het Rijk, waaruit tevens aan het licht kwam, in hoever het Rijk tot het verleenen eener buitengewone bijdrage verpligt was: „Het is u bekend, dat in 1841 de Maatschappij het „onderwerp van een bepaald onderzoek heeft uitgemaakt; „dat toen de vraag is behandeld: of het belang „van den Staat medebragt, dat zij voortdurend bleef „bestaan, of wel, dat zij opgeheven en hare taak on„middellijk door den Staat overgenomen werd. De „Commissie, toen met dat onderzoek belast, heeft met „de uiterste zorg alle bijzonderheden nagegaan, en na „het reeds door haar uitgebragt volledig berigt, is het „contract, waarvan reeds werd gesproken, tusschen de „Regering en de Maatschappij gesloten. *Dat contract* „*regelt nu de verhouding van den Staat tot de Maat*„*schappij*. Sedert in 1848 de aanvraag voor een buiten„gewoon subsidie voor de Maatschappij is geschied, heeft „deze voldaan aan hare verpligtingen en is er van wege „den Staat geen penning verleend boven hetgeen bij het „contract is bedongen. Thans evenwel waren de omstan„digheden, die eene toelage schenen te wettigen, zoo alge„meen bekend; het bleek uit de overgelegde stukken „zoo ontegenzeggelijk, dat de oogst in de koloniën „veel minder had opgeleverd dan in vorige jaren; ieder „was zoo overtuigd, dat voor hetgeen moest worden „aangekocht, om aan die verminderde opbrengst te „gemoet te komen, hooge prijzen moesten worden be„taald, dat de Regering gemeend heeft dit voorstel, „als betreffende eene buitengewone omstandigheid, zon-

„der een opzettelijk onderzoek naar den geheelen toe„stand der Maatschappij in te stellen, te mogen voor„dragen. *De geheel voorbijgaande moeijelijkheden*, waarin „de Maatschappij zich bevindt, zijn niet van dien aard, „dat daardoor haar voortdurend bestaan moet worden „in gevaar gebragt. *Werd die subsidie geweigerd*, dan „zou de toestand der Maatschappij zeer onaangenaam „worden, en *zou de Regering welligt genoodzaakt zijn* „*zich de geheele zaak meer onmiddellijk aan te trekken.*„

Bedriegen wij ons niet, dan komt het gevoelen der Regering neder op de volgende stellingen:

De Staat heeft nagekomen, wat bij contract was overeengekomen;

de Staat is tot niets verpligt;

de billijkheid eischt verhooging van de jaarlijksche toelage, ten gevolge van buitengewone omstandigheden;

die omstandigheden zijn algemeen bekend;

de gevraagde buitengewone ondersteuning is onvermijdelijk;

bij weigering van die verhooging moet de Regering zich het lot der Maatschappij aantrekken.

Maar als dit de ware loop der beschouwing voor de wetgevende vergadering kon genoemd worden, dan mogt de Regering niet in gebreke blijven, om een opzettelijk onderzoek naar den geheelen toestand der Maatschappij in te stellen, en dan kon het geen lid der Volksvertegenwoordiging worden ten kwade geduid, dat door hem achtereenvolgend de opgenoemde stellingen werden ter toetse gebragt.

„De Staat heeft nagekomen wat bij contract was bepaald, en is *tot niets* verpligt.„ De heer VAN GOLTSTEIN zelf erkende zulks: „Het is waar, er bestaat geene verpligting van den Staat, om die buitengewone tegemoetkoming te verstrekken; maar *redenen van billijkheid pleiten daarvoor*. De Maatschappij berust op den landbouw, en door de opbrengst van den grond vindt zij „zich in staat, om aan hare verpligtingen te voldoen, „en te voorzien in de voeding der bedelaars en armen„kinderen, die haar door de Regering ter verzorging „worden overgegeven. Maar wanneer die landbouw faalt, „wanneer de voortbrengselen niet in die mate te voor„schijn komen als men daarop gerekend had, dan is „het natuurlijk, dat de Maatschappij buitengewone mid„delen moet bezitten, om aan hare verpligtingen te „kunnen voldoen, en dan schijnt mij de billijkheid „daarvoor te pleiten, dat de Regering haar op deze „wijze te gemoet komt.„

Gewis, wanneer de aanvraag der Maatschappij om verhooging of buitengewone ondersteuning rustte op misgewas of duurte der levensmiddelen: de billijkheid eischte tegemoetkoming; maar is zulks van algemeene bekendheid? De heer TER BRUGGEN HUGENHOLTZ zeide: „Nu is er een jaar slechte oogst geweest; maar wanneer ik den oogst van 1853 vergelijk met dien van „1850, staat dat vrij gelijk.„ De heer STORM VAN 's GRAVESANDE voerde aan: „Voorzeker niemand zal „ontkennen, dat de bijzondere tijdsomstandigheden, de „duurte der levensmiddelen, de min gelukkig afgeloopen „oogst, zeer nadeelig moeten werken op den stand der „zaken van de Maatschappij van Weldadigheid, *vooral* „wanneer men den hoogst ongunstigen finantiëlen toe„stand van die Maatschappij in aanmerking neemt. De „vraag is echter, naardien wij niet regtens verpligt „zijn, om de aangevraagde toelage te geven, bij mij „gerezen, *of die toestand niet ten deele de eigen schuld* „*der Maatschappij is?*„ Op die wijze deed men een stap op een ander terrein, waaruit bleek, dat niet misgewas of mislukte oogst, waarvan de omstandigheden bekend zijn, uitsluitend de verhooging noodzakelijk maakte, maar dat de buitengewone ondersteuning, ook ten gevolge van andere oorzaken, onvermijdelijk was.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De Fransche *Moniteur* heeft gisteren eene proclamatie van Keizer Napoleon medegedeeld aan het leger in het Oosten. (Zie Fransche Post.) Uit deze proclamatie en uit eene nota in het half officiële gedeelte van den *Moniteur* blijkt, dat het leger veel heeft geleden door ziekten, maar dat de gezondheidstoestand thans verbetert.

Volgens een brief uit Varna, van den 9 dezer, verwachtte men steeds de aanstaande inscheping van het leger. Het doel van de expeditie was voortdurend een geheim. Den 7den was een krijgsraad gehouden. Eene correspondentie uit Parijs wil, dat de legers thans op weg naar de plaats van hunne bestemming zouden zijn.

De *Indépendance Belge* wil weten, dat de Oostenrijksche troepen niet den 18 dezer, maar den 21sten de Vorstendommen zijn binnengerukt. Wij willen over den datum niet twisten, maar in allen gevalle is het thans een feit, onzes inziens, dat de Oostenrijksche troepen Wallachije binnenrukken. De Russen ontruimen intusschen die provincie. Men wachtte dezer dagen te Czernowitz de generaals Dannenberg, Aurep, Soimonoff, Liprandi en andere. In Moldavie ontruimen de Russen de hospitalen, die den 29 dezer naar Rusland moeten worden vervoerd. Het hoofdkwartier is te Ismail gevestigd.

Uit Weenen (zie Duitsche Post) meldt men, dat de firman is aangekomen, houdende de voorloopige organisatie der Vorstendommen. De voornaamste bepaling is, zoo als men zien zal, dat de voorloopige regeringscommissie voor de helft uit Wallachijers en voor de helft uit Turken zal bestaan.

De geruchten, alsof Prins Paskewitsch, die zich thans weder te Warschau bevindt, weldra naar het leger zou terugkeeren, worden door de feiten tegengesproken. De generaal Prudiger toch heeft het gouvernement van het koningrijk Polen aan hem overgegeven, en is, volgens eene officiële mededeeling, tot militair gouverneur-generaal van Warschau benoemd.

Eene ordonnantie van den raad van bestuur van het koningrijk Polen verlengt tot den 1sten October het decreet, houdende verbod van den uitvoer van eetwaren.

De berigten uit Madrid melden, dat de orde gehandhaafd wordt; het Gouvernement spant alle pogingen in, om de wapenen, die nog in handen van hen mogten zijn, die er welligt geen goed gebruik van maken konden, in zijne magt te krijgen, en reorganiseert met ijver de burgerwachten en de gendarmerie. De mannen, die het bestuur uitmaken, zullen wel begrijpen, dat hunne krachtige houding, zonder de minste aarzeling, het eenige middel is om de uiterste partijen in bedwang te houden en de rust te herstellen, hetgeen in elk geval groote krachtsinspanning vereischt, nadat eene omwenteling in een land heeft plaats gehad. Ook in de provinciën schijnt de orde meer en meer terug te keeren.

Te Sevilla is de cholera uitgebarsten. In verschillende omliggende plaatsen weigert men intusschen, ondanks de gestrengste bevelen van de overheid, den toegang aan ieder, die van daar komt. De *Espana* zegt, dat te Orana, te Arahal en op andere plaatsen reizigers met steenworpen en geweerschoten zijn teruggedreven, die van daar kwamen. Men heeft hun tot zelfs een dronk water geweigerd.

De *Afrika* heeft berigten uit New-York tot den 9 dezer aangebragt. Het congres heeft een reces tot in de maand December genomen. De clipper *Grapeshot* is met eene aanzienlijke hoeveelheid vuurwapenen aan boord uit de Missisipi gezeild. De Spaansche consul heeft dadelijk een schooner naar Havana gezonden, om er de autoriteiten op Cuba van te onderrigten.

De opstand in Venezuela maakt vorderingen.

Men verzekert, dat de eischen tot schadevergoeding van de Amerikanen, Engelschen, Franschen en Spanjaarden, die door het bombardement van San Juan del Norte hebben geleden, meer dan twee millioen dollars bedragen. Een wissel van 1000 dollars van den Amerikaanschen handelsagent daar ter plaatse, getrokken wegens onkosten, door hem gedurende het bombardement gemaakt, is door geene betaling gevolgd. Den 17den heeft kapt. Hollins met de *Cyane* Greytown verlaten. Den volgenden dag kondigde de kommandant van het Engelsche oorlogsschip *Bermuda* de krijgswet af, daar er geene gevestigde autoriteiten in de stad aanwezig zijn. Den 20sten zond hij eenige zeeleden, om zich meester te maken van een kanon, dat, naar hij beweerde, aan H. B. M. behoorde, en dat kapt. Hollins van San Juan had vervoerd. De handelsagent der Vereenigde Staten protesteerde daartegen, waarop de Engelsche kapitein de haven blokkeerde. De kapitein van de *Espiègle* heeft al deze handelingen bevestigd.

DUITSCHE POST.

Weenen, 20 Aug. Den 18den is het bevel van hier uitgegaan om Wallachije te bezetten. De heer von Popovich bekleedt de betrekking van Oostenrijksch militair commissaris en Omar-Bey die van Turksch commissaris, gedurende deze expeditie. De heer von Bach, de burgerlijke commissaris, maakt zich gereed naar de Vorstendommen te vertrekken. Hij heeft reeds het personeel der ambtenaren georganiseerd, die hem vergezellen zullen. Omar-Pacha zal eerst te Bucharest komen, na den intogt der Oostenrijksche bezittingstroepen, waarover de generaal Caronini het bijzonder bevel voert.

Men wil uit zekere bron weten, dat de firman betrekkelijk de toekomstige organisatie der Vorstendommen den 11den in het hoofd-kwartier van Omar-Pacha is aangekomen. Daarbij wordt voor alles de oude privilegiën der Wallachijers gewaarborgd, maar vooreerst het voorloopige gouvernement te Bucharest voor de helft uit Turken en voor de andere helft uit Wallachijers zamengesteld. Derwisch-Pacha wordt tot voorzitter van de Turksche commissie benoemd, en prins Cantacuzène wordt voorloopig bevestigd in zijne betrekking van voorzitter der Wallachijsche commissie. In geval van strijd en in alle belangrijke aangelegenheden vragen de twee voorzitters de bevelen van de verhevene Porte. Prins Cantacuzène heeft eene bijna onbeperkte magt, voor zooverre de zuiver plaatselijke aangelegenheden betreft. Wanneer de gemengde commissie hoogst belangrijke vraagstukken te behandelen zal hebben, zal het voorzitterschap toekomen aan Halim-Pacha, thans burgerlijk en militair gouverneur van Bucharest. De Wallachijsche militie zal met 10,000 man versterkt en door het Ottomanische gouvernement gewapend worden. De Wallachijers zullen een jaar schatting niet behoeven op te brengen. In den firman wordt niet gesproken van de herstelling der hospodars.

— Een blad uit Zevenbergen schrijft van den 13 dezer uit Bucharest.

Omar-Pacha heeft heden aan de Wallachijers eene geruststellende proclamatie gerigt, waarin hij mededeelt, dat niemand vervolgd zal worden wegens zijne vroeger betoonde sympathie voor de Russen. Hij heeft aan de deputatie van de Boijaren, die hem daartoe uitnoodigde beloofd Bucharest te zullen bezoeken. Een gedeelte der Boijaren heeft petitie ingediend, om tegen den terugkeer van vorst Stirbey te protesteren; zij hebben weinig kans tot slagen.

— Volgens berigten uit Jassy van den 19den, in den *Lloyd* opgenomen, trekken de Russen uiterst langzaam uit Moldavie. Het grootste gedeelte der troepen, die van den Sereth naar de Pruth waren getrokken, w[…] deze zijde van de laatste gebleven. Eenige zwa[…] chementen waren slechts in Bessarabie teruggekee[rd …] wilde zelfs, dat de troepen, die bij Tekusch v[…] waren de Pruth niet zouden overtrekken, maar […] Galatz aan den Donau zouden trekken. De Turken […] ken hunnerzijds met eene aanzienlijke, magt tegen Gal[atz …] door de Dobrudscha en over Hirsova op. Alles toont […] dat zij voornemens zijn aanvallenderwijze te wer[k te] gaan, indien prins Gortschakoff Ibraïla en Galatz […] verdedigen. De hulptroepen waren nog niet verder […] den muur Trajanus doorgedrongen. Mehemed-Pacha […] het Tursche corps in de Dobrudscha aan. De gen[eraal] Luders staat tegenover hem.

De Turken hadden tot den 8 dezer de volgende p[…] in Wallachije bezet: Russawoda, Giurgewo, Buch[arest …] Oltenitza, Buresti, Obileschti, Kalarasch en Aras[…] Turksche Donau-flotille bevond zich in de nabijheid [van] Hirsova.

— Bij besluit van den opperbevelhebber van het […] is de baai van Cattaro, van de twee kapen, […] d'Istria en Punta d'Arza tot Cattaro, met alle kreke[n …] inhammen tot oorlogshaven verklaard. Geen enkel v[…] oorlogsschip mag daar, buiten gevallen van dring[ende] nood, binnenloopen.

Berlijn, 20 Aug. Men leest in de *Francfucle[r …] tung*, in een brief van hier, gedagteekend van d[…] dezer, het volgende:

„Wat de voorloopige voorwaarden, van den toek[omsti]gen vrede betreft, zooals die in de depêche van den […] Drouijn de Lhuys worden voorgesteld, daarmede […] Pruissische Gouvernement even als het publiek w[…] te vreden. Deze voorwaarden bewijzen onbetwistbaar […] groote gematigdheid van de zijde van Frankrijk en […] land en zij zijn wel verre van zoo vernederend voo[r …] land te zijn, als men verwachten kon na de taal, […] den laatsten tijd door Frankrijk en Engeland gevo[erd.] Echter kan men niet ontkennen, dat zij veel verder […] dan de bepalingen, vervat in het Weener protocol […] April. Echter heeft het Pruissische Gouvernement be[…] even als het kabinet van Weenen, die voorstellen […] tersburg krachtig te ondersteunen. Volgens het zegg[en van] goed onderrigte personen, wil Pruissen echter, door […] stap te doen, slechts een zedelijken steun aan de W[…] sche mogendheden geven en geenzins de verbindte[nis op] zich nemen om de houding te verlaten, die het […] het begin van den Oosterschen strijd tegenover R[…] heeft aangenomen; in geval deze laatste mogendhe[id …] voorwaarden mogt verwerpen.

— Men meldt van hier aan de *Francfurter Pos[…] tung*, dat de nieuwe Pruissische directeur-genera[al …] politie alle verantwoordelijke redacteurs en uitgeve[rs …] staatkundige bladen te Berlijn bij zich heeft ontbode[n …] hun verschillende mededeelingen betrekkelijk de dr[…] te doen, en hun aan te bevelen, om zich, in den […] woordigen staat van oorlog te onthouden van alle red[…] gen en zelfs van alle mededeeling betrekkelijk de in […] sen genomen wordende krijgskundige maatregelen en […] betreffende de fortificatie-werken op de kusten […] Oostzee.

— De bondsvesting Luxemburg heeft een n[…] directeur van de genie ontvangen in den persoon v[an …] Pruissischen majoor Roulland, vroeger directeur va[n …] constructie-winkel te Marienburg. Zijn voorgange[r …] luit.-kolonel Voelker, is naar Pruissen teruggekeerd.

FRANSCHE POST.

Parijs, 21 Aug. De Keizer heeft de volgende p[rocla]matie uitgevaardigd.

„Soldaten en zeeliedeu van het leger in het O[…]

„Gij hebt nog niet gestreden en reeds hebt […] schitterend voordeel behaald. Uwe tegenwoordigheid […] der Engelsche troepen is voldoende geweest, om de[…] and te noodzaken den Donau over te trekken, en d[e …] sische schepen blijven vreesachtig in hunne haven[s …] hebt nog niet gestreden, en reeds hebt gij met moed […] den dood geworsteld. Eene vreeselijke, hoezeer voorbij[gaande] kwaal, heeft uwen ijver niet doen verflaauwen. Fra[nkrijk] en de Souverein, die het zich heeft gegeven, z[…] zonder diepe aandoening, zonder alle pogingen […] wenden om u te hulp te komen, zooveel geestkra[cht …] zooveel zelfopoffering.

„De eerste consul zeide in 1799 in eene proclama[tie aan] zijn leger. „De eerste hoedanigheid van den krijgs[man is] „de standvastigheid om vermoeijenissen en ontbering[en te] „dragen; dapperheid is slechts de tweede. „De eerste […] gij thans; wie zou de tweede kunnen betwisten? D[…] zoeken onze vijanden, van Finland tot den Caucasus […] spreid, met angst, op welk punt Frankrijk en En[geland] hunne slagen zullen rigten, die zij wel als beslissend […] zien, want het regt, de billijkheid en de krijgs[…] aan onze zijde.

„Reeds zijn Bomarsund en twee duizend gevange[nen in] onze magt gevallen. Soldaten gij zult het voorbeeld […] het leger van Egypte volgen; de overwinnaars […] Pyramiden en den Thabor-berg hadden, even als […] harde krijgers en ziekte te overwinnen; maar onda[nks de] pest en de pogingen van drie legers, kwamen zij […] in hun vaderland terug.

„Soldaten vertrouwt op uwen opperbevelhebber […] mij. Ik waak over u en ik hoop, met Gods hulp […] uw lijden te zien verminderen, en uwen roem te zien […] meerderen. Soldaten, tot weerzien.

„NAPOLEON.„

— Men schrijft, dat de expeditie naar de Krim […] lang meer zal uitgesteld worden; alles leidt er to[e …] aan te nemen dat zij thans op weg is, ondanks d[e …] woestingen van de cholera. De proclamatie van de[n …] heeft diepen indruk gemaakt. De epidemie neemt […]

hare werking heeft zich op smartelijke wijze in ons leger doen gevoelen. Ook andere ziekten, ontstaan door de verpesting van de lucht, hebben in het leger in het Oosten gewoed, zoodat er op zekeren dag van een regement van 1400 man, slechts 800 op het appel tegenwoordig waren. De Russen hadden in hunnen terugtogt hunne lijken op de velden en in de wateren laten liggen, zoodat het water bedorven werd. Er was ook gebrek aan wijn en de Fransche en Engelsche soldaten hebben zich met gerstewater moeten behelpen. Thans begint de gezondheidstoestand te verbeteren.

— Men spreekt veel van de terugroeping van Vely-Pacha, den Turkschen gezant alhier, en zijne vervanging door Cherib-Pacha.

— Eergisteren had het bal der Decembristen in den *Jardin d'Hiver* plaats; de toeloop was ontzettend; alle klassen en standen der maatschappij waren daar tegenwoordig. De heer de Belmontet opende het bal met de koningin der Halles.

— Het gerucht loopt algemeen, dat het half-officiële blad, *Le Pays*, eene waarschuwing heeft ontvangen, wegens een artikel, waarin de finantiële toestand van Turkije als hoogst ongunstig wordt afgeschilderd.

— De Turksche leening te Parijs was binnen weinig tijds volteekend; ondanks de pogingen van hen, die vroeger die zaak niet hebben durven op touw zetten en ze nu trachtten te belemmeren. Was men genoodzaakt aanzienlijke aanbiedingen van Engelsche huizen af te wijzen, ten einde de Fransche inschrijvers te kunnen voldoen en sommige aanzienlijke inschrijvingen zijn nog met $^1/_{10}$ gedeelte moeten verminderd worden.

Madrid, 16 Aug. De maatregelen van zekerheid, die men vroeger heeft vermeld, worden gehandhaafd. Het gevaar is echter niet dreigend, zoolang het ministerie op de burgerij, het leger en in een woord op alle brave Spanjaarden kan rekenen.

Men spreekt nog steeds van de in beschuldiging stelling van Maria Christina voor de cortes; intusschen zou dit proces tot zoo vele verwikkelingen aanleiding geven, dat men dit punt aan den tijd en aan de wijsheid der Cortes moet overlaten, in de hoop, dat deze wel zonder schokken deze zaak tot eene gewenschte oplossing zullen weten te brengen.

Intusschen spreekt men ook van het in beschuldiging stellen van den heer Salamanca. Die heer intusschen is slechts een eenvoudig particulier, die door zijne stoutmoedige spoorweg-speculatien aan duizenden brood geeft; de haat, dien men hem toedraagt, komt meestal voort door de gunst, waarin hij bij de Koningin-Moeder stond.

— De generaal San-Miguel heeft binnen den kortst mogelijken tijd, 10,000 geweren doen aanvragen uit de drie of vier voornaamste depôts in de provincie-steden.

— De heer Frederic Bourman zal door den heer Rafael Jabat in het gezantschap te 's Gravenhage vervangen worden.

— Men verzekert ons stellig, zegt de *Diario Espanol* dat men eene commissie van zeer achtingswaardige personen zal benoemen, belast met het onderzoek der rekeningen van het ministerie Sartorius, ten einde het dadelijk bij de opening der cortes te kunnen in beschuldiging stellen.

— *El Tribuno* zegt: Men verzekert ons dat de Pauselijke nuntius verklaard heeft, dat hij zijne paspoorten zou vragen, indien men aan het concordaat raakte, zonder voorafgaand overleg met het Hof van Rome.

De *Diario Espanol* laat daarop volgen:

»Men verzekert ons, dat eene der eerste quaestien, waarop de aandacht van het Ministerie van Justitie zou gevestigd zijn, bestaat in de algeheele opheffing der mannenkloosters en die der Jezuiten. Er zouden onderhandelingen met het Hof van Rome worden aangeknoopt, ten einde aan de geestelijkheid der diocesen de bevoegdheid te geven om de dispensatien voor de huwelijken uit te reiken.»

Men schrijft uit Casale (Italie) het volgende: De gravin Clara Leard de Montiglio is overleden. Door haar in 1851 gemaakt testament, waarbij zij den advocaat Batarzi thans minister van binnenlandsche zaken van Sardinie raadpleegde, heeft zij het ziekehuis tot haren universelen erfgenaam gemaakt en eenige legaten aan andere liefdadige instellingen vermaakt. Zij heeft haar prachtig paleis, en 250,000 livres aan het stedelijk bestuur vermaakt en den advocaat Lanza tot haren executeur testementair benoemd. Het paleis is rijk; het bevat eene fraaije bibliotheek en een zeldzaam Chineesch kabinet.

BELGISCHE POST.

Brussel, 22 Aug. De heer van der Elst, de ambtenaar bij den spoorweg-maatschappij, die in de zaak van het complot is betrokken, heeft sedert Zaturdag verlof ontvangen zijne familie te mogen zien.

— Een handelshuis te Ostende heeft onlangs bij openbaren verkoop van de Engelsche admiraliteit een Russisch schip gekocht, dat prijs was verklaard: de vraag is nu of het Gouvernement billijkerwijze en regtens kan weigeren zeebrieven, aan zoodanig schip uit te reiken? De Belgische Minister van Buitenlandsche Zaken heeft dit bevestigend beantwoord.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Eerste Kamer.

ZITTING VAN WOENSDAG 23 AUGUSTUS.

In deze zitting zijn de notulen van de laatstgehoudene zitting van 27 Junij jl. gelezen en goedgekeurd.

De heeren: van Bosch van Drakestein, Weerenbroek, van der Bellen, Pasteel en Paspoort van Grijpskerken, hebben schriftelijk berigt, dat zij verhinderd worden de zitting bij te wonen. — Aangenomen voor kennisgeving.

Is ingekomen eene missive van den staatsraad-commissaris des Konings in de provincie Zuid-Holland ten geleide van een exemplaar van het laatst verslag wegens den toestand der provincie, alsmede eene missive van Ged. Staten van Gelderland, waarbij gelijke mededeeling wordt gedaan. — Plaatsing in de boekerij.

Zijn ontvangen onderscheidene missives als 1o. van den Min. van Binnenl. Zaken, ten geleide van het verslag van den landbouw in Nederland over 1851 en 1852; 2o. van den Min. van Oorlog, ten geleide van drie kaarten op het topographisch bureau vervaardigd van Amsterdam, Hillegom en 's Gravenhage, zijnde gedeelten van de groote topographische kaart des Rijks; 3o. van den Min. van Binn. Zaken ten geleide van 42 exemplaren van het uitgegeven overzigt van 's Rijks archief; en 4o. van den Min. van Buitenl. Zaken, ten geleide van verschillende gedrukte bescheiden, o. a. van de verhandelingen der Pruissische Kamers over de afgeloopene zitting. — Plaatsing in de boekerij.

Van wege de Tweede Kamer zijn ontvangen zeven missives, ten geleide van de volgende, door haar aangenomen ontwerpen van wet, als 1o. Onteigening van perceelen tot uitbreiding van de gemeente Arnhem. 2o. tien naturalisatie wetten; 3o. tot vaststelling van het reglement op het beleid der regering van Nederl. Indie; 4o. tot wijziging in het tarief van regten op den in- uit- en doorvoer, 5o. tot wijziging en verhooging van hoofdst. IX B der staatsbegrooting voor 1853; 6o. tot goedkeuring eener ruiling tusschen het bestuur der domeinen, en de gemeente Middelburg; en 7o. tot verhooging van hoofdstuk V der staatsbegrooting, en van de begrooting van het bijzonder fonds tot voldoening der uitgaven, voortvloeijende uit de kolonisatie van behoeftigen in de kolonien der maatschappij van Weldadigheid over 1854. — Verzending aan de afdeelingen.

Zijn ontvangen twee adressen, als 1°. van kiesbevoegden te Nijmegen, houdende bezwaren over de toepassing van eenige bepalingen der kieswet en herstel daarvan verzoekende en 2°. van de kamer van koophandel en fabrijken te Rotterdam nopens het ontwerp wegens het tarief; verzending aan de commissie tot de verzoekschriften; eenige ingekomen boekwerken en geschriften zullen in de boekerij worden geplaatst.

Daarop is de Kamer overgegaan tot de zamenstelling harer afdeelingen, waarna de Vergadering is gescheiden. De leden hebben zich onmiddellijk in hunne afdeelingen begeven tot de benoeming hunner voorzitters en onder-voorzitters, waarvan de uitslag in de volgende zitting zal worden kenbaar gemaakt.

Na den afloop der zitting, is de centrale afdeeling bijeengekomen tot regeling der werkzaamheden.

Tweede Kamer.

Aan het verslag van het beheer van Nederlandsch Indie en van den staat waarin hetzelve zich bevindt, over het jaar 1852, ontleenen wij de navolgende, meest wetenswaardige hoofdpunten,

Grondgebied en bevolking waarover beheer gevoerd wordt.

Op Java werd in de administrative indeeling van het grondgebied geene wijziging gebragt behalve in de residentie Samarang, alwaar eene zamensmelting van twee districten plaats vond. De tot de afdeeling Kendal behoorende districten Limbangan en Tjangkiran waren namelijk reeds sedert eenigen tijd feitelijk vereenigd, als staande onder denzelfden wedono, aan wien voor het eerste district een adsistent-wedono was toegevoegd. Deze regeling, welker instandhouding zoowel door den resident als door den betrokken regent ten hoogste wenschelijk werd geacht, werd bestendigd en aan de vereenigde districten de naam Bodja gegeven. Omtrent de verschillende buitenbezittingen kan aangeteekend worden, dat in de eerste maanden van 1852 in Indie de Koninklijke goedkeuring ontvangen werd op de aldaar genomene bepaling, dat de residentie Palembang wat het binnenlandsch bestuur aangaat niet meer in haar geheel door middel van eenen eenigen inlandschen ambtenaar, onder toezigt van den resident, maar, verdeeld in vijf afdeelingen, onder oppertoezigt van den resident en onder toezigt van Europesche ambtenaren (adsistent-residenten en controleurs), zal worden bestuurd door divisie-hoofden, wat de Palembangsche binnenlanden aangaat, zooveel de omstandigheden dit zullen toelaten, gekozen uit de eigene hoofden der bevolking. Eene aanzienlijke verandering onderging het grondgebied der residentie Banka, door de afscheiding van hetzelve van het eiland Billiton. Al spoedig na de bekendwording van het Koninklijk besluit van 24 October 1850, n°. 45, (*Indisch Staatsblad* 1851, n°. 26), waarbij het Indisch Bestuur gemagtigd werd, om op zekere voorwaarden concessien te verleenen tot het ontginnen van delfstoffen bevattende gronden in Nederlandsch Indie, werd concessie gevraagd door of namens Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden en den baron V. G. van Tuyl van Serooskerken, om den tinrijkdom, dien Billiton gezegd werd te bevatten, te exploiteren. Toen de daarover aangeknoopte onderhandelingen tot de toezegging van de gevraagde vergunning hadden beleid, werd de noodzakelijkheid ingezien om Billiton, tot dusver onder het beheer van den resident van Banka, onder een afzonderlijk bestuur te stellen. Dienovereenkomstig werd, gelijktijdig met de magtiging aan den betrokken ambtenaar om namens den Gouverneur-Generaal met de concessionarissen de voorwaarden der concessie te regelen, bepaald: »dat, met wijziging van § 9 van het reglement op het beheer der residentie Banka (*Staatsblad* 1831, n°. 62), het eiland Billiton, daaronder begrepen de eilanden beoosten de Lepar-eilanden en in de onmiddellijke nabijheid van hetzelve gelegen, zal worden afgescheiden van de residentie Banka en zal zijn een op zich zelf staand gewest, onder het bestuur van eenen adsistend-resident; »dat door deze afscheiding geene verandering zal worden gebragt in de jurisdictie van den raad van justitie te Batavia, zoo als zij is omschreven in art. 118 van het Reglement op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie in Nederlandsch Indie.»

De nabuurschap der Nederlandsche en Portugesche bezittingen op Timor en eenige omliggende eilanden had sedert de weder-in-bezit-name van onze bezittingen reeds herhaalde malen tot oneenigheden aanleiding gegeven, voortspruitende uit de onbekendheid der juiste grenzen van elks grondgebied. Nadat over deze quaestie reeds dikwijls in Indie vruchteloos onderhandelingen waren aangeknoopt, kwamen de betrokken regeringen in Europa overeen, om door eene gemengde Nederlandsche en Portugesche commissie de wederzijdsche grenzen op Timor plaatselijk te doen bepalen en wijders ieders bezittingen op de omliggende eilanden te doen aanwijzen, ten einde eenen grondslag te erlangen voor eene tusschen beide regeringen te sluiten acte, tot vaststelling van elks grondgebied in dit gedeelte van den Oost-Indischen Archipel. De in gevolge deze beschikking benoemde commissie ving in de maand Augustus 1851 hare werkzaamheden aan, en sloot op den 6den dier maand een project-tractaat tot regeling der grensscheiding. De hoofd-voorwaarden van dit project-tractaat waren:

Art. 1. Het Portugeesch Gouvernement staat aan het Nederlandsch Gouvernement de volgende bezittingen af: op het eiland Flores: de Rijken van Larentuca (Larentoeka), Sicca en Paga met hunne onderhoorigheden; op het eiland Adenura: het Rijk van Wuré (Woery); op het eiland Solor: het Rijk vau Pamangkaju (Pamangkajoe). Portugal ziet af van alle aanspraken en vorderingen, welke het zoude kunnen doen gelden op andere Rijken of plaatsen, gelegen op de reeds genoemde eilanden of op die van Lomblem, van Pantar en van Ombaai, hetzij dat die Rijken of plaatsen de Portugesche of de Hollandsche vlag voeren. Het Nederlandsche Gouvernement verkrijgt bij gevolg het geheel en onverdeeld bezit van alle eilanden gelegen benoorden Timor; te weten: van Floret, van Adeura, van Solor, van Lomblem, van Panter en van Ombaai, met de kleinere omliggende eilanden behoorende tot den archipel van Solor. Het eiland Kambing (Poelo Kambing), benoorden Dilli en behoorende aan den regent van Nera op Timor, blijft eene onderhoorigheid van Portugal.

Art. 2. Op het eiland Timor erkent het Portugesche Gouvernement het oppergezag van Nederland over de Staten van Amarrassie, van Bibico (Waiwiko), van Buboque (Beboki), van Derima (Dirma), van Tialara (Tialarang), van Lomakaneh, van Nira (Lidak), van Inanilo (Djocaniloe), en van Mena en Tulgurite of Tolgarita (onderhoorigheid van het Rijk van Harnenno). Art. 3. Het Nederlandsch Gouvernement staat aan Portugal af het Rijk van Maubara en dat gedeelte van Ambenoe (Sutrana), hetwelk sedert verscheidene jaren de Portugesche vlag voert. Art. 4. De grenzen tusschen de Nederlandsche en Portugesche bezittingen op het eiland Timor zijn: ten noorden, de grenzen welke Batoe-gadeh en Kowa van Djocaniloe scheiden, en ten zuiden, die welke (Suai) van Bibico (Waiwiko-waihale) en de daartoe behoorende Staten scheiden. Tusschen deze twee punten zullen de grenzen zoodanig getrokken worden, dat Saniring, Cailace (Kailako) Leimean, Tatumea (Tatoemea) Portugeesch blijven, terwijl Tialarang en onderhoorigheden, Lamakaneh, Lamaksanoel, Dirma, Mankator, Naitimu (Naitimoe), Manden (Mandeoe), Manuleo (Manoelea), Lakekune (Lakekoen) en de overige tot Waiwikowaihale (Bibico) behoorende Staten onder het oppergezag van Nederland blijven. Art. 5. Al de Staten, welke beoosten de aldus omschrevene landen liggen, worden als Portugeesch erkend. Al de Staten, welke bewesten die grenzen gelegen zijn, worden als Nederlandsch beschouwd, met uitzondering van de enclave van Oikoessie, welke Portugeesch blijft. Art. 6. De enclave van Oikoessie bevat het Rijk van Ambenoe, voor zooverre het de Portugesche vlag voert, dat van Oikoessio en dat van Noimoetie. Deze enclave wordt begrened: ten westen door Amfoang, ten oosten door Zusana en Bekoki, waartoe Cisaleh behoort, ten zuiden door Sonnebait, waaronder Amekono en Toenebaba begrepen worden.

Ter vergoeding van het verlies van grondgebied, werd bij volgende artikelen aan Portugal eene som van *f* 200,000 toegekend, bij de betaling van welker eerste gedeelte, ad *f* 80,000, de bovengenoemde landen aan de Nederlandsch-Indische Regering zouden worden overgegeven, terwijl gelijktijdig de bij art. 3 aan Portugal afgestane landen, in handen van het gouvernement van Timor-Dilli zouden overgaan. Bijaldien het project-tractaat door de Gouvernementen van Nederland en Portugal niet mogt worden goedgekeurd, zouden de overgegevene bezittingen in handen der Nederlanders blijven, tot dat de betaalde som van *f* 80,000 zoude zijn teruggegeven. In afwachting dier goedkeuring werd magtiging verleend om aan de Portugesche commissarissen, tegen dadelijke overgave van de in art. 9 van het project-tractaat genoemde Portugesche bezittingen op Allor, Pantar, Lomblem, Solor, Adenura en Flores, met het fort Larentoeka en het artillerie-materieel, hetwelk zich aldaar bevond, eene som van *f* 80,000 uit te betalen, onder beding dat die som als geleend zoude moeten worden beschouwd, tot zoolang de Nederlandsche en Portugesche Regeringen de ontwerp-overeenkomst van 28 Augustus 1851 zouden hebben bekrachtigd, en dat, bij eventuele niet-ratificatie van het project-tractaat, de aldus afgestane landen zouden blij-

ven in het bezit en onder het bestuur van het Nederlandsch-Indische Gouvernement, tot aan de terugbetaling van de bovenvermelde som en van de voor die in-bezit-name en dat bestuur gemaakte kosten; terwijl in geval van ratificatie, die som al dadelijk zoude beschouwd worden als de eerste termijn van afbetaling der bij het project-tractaat voor afstand van grondgebied bedongene schadeloosstelling van *f* 200,000. Nadat de door den Gouverneur-Generaal voorgestelde beschikkingen omtrent de betaling der *f* 80,000 en de overgave der Portugesche bezittingen door de Portugesche commissie bij eene vervolg-overeenkomst dd. 28 November 1851 waren aangenomen, had de overname en de bezetting, voor zooveel noodig door Nederlandsche troepen, in de maand December plaats. De onderhandelingen over de ratificatie duren nog voort.

(*Wordt Vervolgd.*)

's Gravenhage, 23 Augustus.

Z. M. heeft den heer H. van Houten erkend als consul van de Orientaalsche republiek van Uruguay, te Rotterdam; benoemd tot regter in de arrondissements-regtbank te Sneek, mr M. van Heloma, substituut-griffier bij dezelve regtbank; tot regter in de arondissements-regtbank te Assen mr. L. Oldenhuis Gratama, plaatsverv. kantonregter en procureur aldaar; en tot notaris te Utrecht E. P. Temminck, candidaat-notaris te Breukelen.

Z. M. heeft goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der gemeenten hierna genoemd, als: van de herv. gem. te Heemstede, onder de classis van Haarlem, op B. Gewin, pred. te Oud-Loosdrecht; van de Herv. gem. te Knollendam c. a. onder de classis van Haarlem, op P. Immink, candid. bij het prov. kerkbest. van Overijssel; van de Herv. gem. te Edam, onder de classis van dien naam, op A. Moens pred. te Hoogvliet; van de Herv. gem. te Heinkenszande, onder de classis van Goes, op B. A. Overman, pred. te Cats; van de Herv. gem. te Wemeldinge, onder de classis van Goes, op S. Hogerzeil Mz. pred. te Scherpenisse; van de Herv. gem. te Blokzijl, onder de classis van Kampen; op A. B. Munro, candid. bij het prov. kerkbest. van Groningen; van de Herv. gem. te IJsselmuiden, onder de classis van Kampen, A. Piper, pred. te Genemuiden; van de Herv. gem. te Garderen, onder de classis van Harderwijk, op M. van Leeuwen, pred. te Melis en Marienkerke; van de Herv. gem. te Heerenveen, onder de classis van dien naam, op J. F. Cortius, pred. te Oude-Niedorp; van de Evang. Luth. Gem. te Monnikkendam, op J. B. Schuurman, proponent bij het Evang. Luth. Kerkgenootschap.

Z. M. heeft bepaald, dat aan het bij 's Rijks werf te Vlissingen aan te bouwen fregat der 1ste kl., met stoomvermogen, van 51 stukken, de naam zal worden gegeven van *Evertsen*, alsmede dat de schoonerbrik met stoomvermogen *de Vuurpijl* voortaan den naam zal voeren van *Montrado*.

* H. M. de Koningin heeft ten behoeve der Sophia-bewaarschool, te Delft, een geschenk in geld toegezonden.

H. M. de Koningin heeft aan den heer G. E. Meijer, schoonschrijver te Amsterdam, doen toekomen een fraai gouden cylinder-horologie, als blijk van tevredenheid voor een door dien kunstenaar aan H. M. opgedragen arbeid.

* In de residentie zijn aangekomen en aan het Hôtel de Bellevue afgestapt de Prinses Belvédère (Catharina del Bosio) Don Francisco Paolo Lanza, controleur-generaal van de schatkist der beide Siciliën, met gevolg, komende van Palermo, en lord W. P. Allcook, lid van het Engelsche parlement, komende van Londen; in het Hôtel de l'Europe, Sir William King en familie, komende van Londen; de heer L. P. Chevier, met familie van Parijs en Mevr. Marie Sainet, grondeigenaresse in de Vereenigde Staten; de heer J. H. Valpinçon, notaris en familie, en A. F. Boutron, lid van den Raad van gezondheid te Parijs en familie, en de heer G. Robin, alle komende van Parijs.

* Eergisteren en gisteren is er in het gesticht der Vereeniging van den *H. Vincentius van Paulo*, alhier, eene gewestelijke algemeene vergadering gehouden voor de *Raden en Gonferencien* van het Bisdom van Haarlem. Z. D. Hw. Mgr. de Bisschop van Haarlem zou bij deze laatste tegenwoordig zijn. Op die algemeene gewestelijke vergadering zijn de volgende vraagpunten behandeld, als: 1°. op welke wijze kan de godsdienstige zin van de leden der vereeniging van den H. Vincentius van Paulo vermeerderd en het plegen van liefdewerken bepaaldelijk dienstbaar gemaakt worden aan eigen volmaking? Hoe en wanneer kunnen *retraites* daartoe op eene gepaste en gemakkelijke wijze medewerken? Is het zaak om die oefeningen in alle stilte of met eenige plegtigheid te doen houden?

2o. Door welke middelen kunnen jongelieden bewogen worden om meer algemeen deel van de conferentien te maken? Welke afzonderlijke voor jongelieden geschikte liefdewerken kunnen daartoe dienstbaar zijn?

3o. Op welke wijze kunnen de zittingen der conferentie voor de leden aanlokkend en onderhoudend worden gemaakt?

4o. Op welke wijze kan het huisbezoek der arme gezinnen meest vruchtbaar worden gemaakt voor de armen? Hoelang moeten gezinnen bezocht worden, waarin men geene vruchten van het bezoek bespeurt? Zijn er gezinnen, die niet kunnen worden aangenomen?

5o. Zijn de woorden: »wij hebben geene zending bij personen van het andere geslacht» te verstaan in exclusiven, dan wel in gematigden zin, zoodanig dat op dien regel uitzonderingen zijn toe te laten?

6o. Ligt het in de roeping der conferenciën, zich ten taak te stellen, de bedelarij te weren en daartoe zich eenigzins te verbinden jegens weldoeners of inschrijvers? Is er bij conferenciën niet eene overhelling tot het verstrekken van vaste bedeeling? Welke middelen zijn daartegen aan te wenden?

7o. Ligt het in de dadelijke roeping en den werkkring der Vereeniging, aan de armen werk te verschaffen? Zoo ja, welke werkzaamheden zijn dan de geschiktste voor de armen, of welke de gemakkelijkste te beheeren en te bekostigen voor de conferenciën? Is het de zaak voor deze laatsten, om zich met het debiet der werkvoortbrengselen te belasten en daardoor zekeren handel te drijven?

8o. Op welke wijze kunnen er middelen worden aangewend, om de kas der conferencie te stijven? Is het zaak, dat de conferenciën streven, om de *gewone* uitgaven door buitengewone middelen te dekken en jaarlijks loterijen of andere veel omslag vereischende maatregelen tot dat einde te nemen?

9o. Welke zijn de voor- en nadeelen van spijskokerijen. Behoort het oprigten daarvan te worden aangemoedigd, en hoe worden zij het doelmatigst ingerigt? en

10o. Welke regelen behooren gevolgd te worden ten aanzien der publiciteit in dagbladen, wegens handelingen der Vereeniging.

* De eergisteren avond in de Anglicaansche kerk alhier gehouden uitmuntende leerrede door den Eerw. Heer A. R. C. Dallas, kapelaan bij den bisschop van Winschester, werd door een groot getal toehoorders bijgewoond. De Collecte, bij die gelegenheid gehouden, en bestemd tot ondersteuning en verspreiding van de Hervorming in Ierland, heeft, in aanmerking van het niet ruime kerkgebouw de verwachting ruimschoots overtroffen.

* Den 29 dezer zullen te Leijden van 's Hage aankomen en overnachten het 2de en 4de bataillon van het regement grenadiers en jagers, te zamen sterk 35 officieren en 927 onderofficieren en manschappen, die zich naar het kamp begeven.

* Naar men verneemt was het gewijzigd ontwerp van wet op de Jagt en Visscherij reeds zooverre gevorderd, dat het waarschijnlijk nog in den loop dezer zitting der Kamer in behandeling zoude zijn gekomen, zoo zij langer had geduurd. Het nieuwe ontwerp zou, naar men zegt, veel mindere bepalingen dan de thans bestaande wet bevatten. Men verwacht, dat bedoeld ontwerp bij den aanvang der volgende zitting spoedig in behandeling zal komen, zoodat de nieuwe wet bij het volgend jagtsaisoen in werking zal kunnen treden.

Van regeringswege zijn, ten behoeve der kamers van koophandel en fabrieken, verzonden exemplaren van een gedrukt overzigt van den handel te Hamburg over 1853

* Eergisteren morgen is, in den Grooten Romein, bij de Delftsche poort, te Rotterdam, de veertiende algemeene vergadering der Maatschappij ter Bevordering der Veeartsenijkunde in Nederland, gehouden.

Het Prov. Geregtshof in N. Holland heeft gisteren bekrachtigd het vonnis der arrond.-regtbank te Amsterdam dd. 14 Junij 1854, waarbij J. de Vries, ter zake van het hoosaardiglijk en openbaar lasteren, smaden en honen van den persoon des Konings en het hoosaardiglijk en openbaar smaden en honen van een lid van het Koninklijk Huis, is veroordeeld tot drie jaren gevangenis met de kosten.

Eenige kooplieden in Friesland, gelezen hebbende, dat er geene concessie in spoorwegen in dat gewest verleend zal worden, dan onder zoodanige bezwarende voorwaarden, welke het onmogelijk zullen maken, dat de aanvragers der lijn van Harlingen naar Rheine dezelve zullen kunnen aannemen, en vernemende dat zulks alleen geschiedt, »om onze provincien, zoo niet voor altijd, dan toch voor zeer vele jaren, ten behoeve onzer Hollandsche naburen en eenige individuële belangen, van spoorwegen te berooven.» stellen in de *Leeuw. Ct.* voor, als het eenig middel tot verkrijging hunner regtmatige aanspraken, »dat alle betrokkene gemeentebesturen en bovendien alle ingezetenen der steden Leeuwarden, Franeker, Harlingen, alsook Sneek, Akkrum, Heerenveen, Wolvega, enz. zich bij eerbiedig maar tevens zeer dringend adres tot Z. M. den Koning wenden, dat bovengenoemde aanvraag worde toegestaan, als daarin het vaste vertrouwen stellende, dat de gevraagde lijn onmiddellijk zal worden ten uitvoer gelegd; de zedelijke verpligting rust op elk ingezeten van hun gewest, dat door dezen spoorweg tot een nooit gekenden bloei en welvaart zal stijgen, zelfs op hen die niet onmiddellijk aan den weg gelegen zijn, om met kracht en nadruk bij adressen hunne regten te doen gelden. (*G. Ct.*)

|| **Nijmegen**, 22 Aug. Gisteren zijn hier twee zusters, van burgelijke familie, gearresteerd en in het huis van verzekering overgebragt verdacht van kindermoord; men moet het kind dood in een blikken trommel gevonden hebben. De eene is echter heden weder op vrije voeten gesteld.

Per Telegraaf.

Dantzig, Dingsdag 22 Augustus, De twee duizend Russen, die den 16 dezer, 's namiddags ten 12½ ure de wapens nederlegden en zich op genade en ongenade overgaven, zijn aan boord van britsche schepen gebragt, om naar Frankrijk te worden vervoerd.

Weenen, Dingsdag 22 Augustus. Een berigt uit Varna alhier ontvangen, houdt in, dat de cholera aldaar 7000 Franschen en 5000 Engelschen heeft ten grave gesleept.

Weenen, Maandag 21 Augustus. Bebutaff heeft 60,000 Turken bij Kars geslagen; 3000 Turken, 2300 soldaten en 84 officieren zijn krijgsgevangen; 15 kanon… kamp zijn genomen.

Weenen, Dingsdag 22 Augustus, 7 *ure* … (officieel berigt uit de Donau-Vorstendommen) … marsch der Oostenrijksche troepen in Wallachije … en heden begonnen.

Caronini, kommandant van de gezamenlijke … troepen, voerde het bevel over de brigaden Sch… Burlo, welke naar Bucharest trokken, waar zelfs 5… inrukken. Van de brigade Jellocie vertrekken tw… menten naar Krajowa, welke Wallachije zullen bezet…

Caronini zelf zal na den aftogt der Russen met … brigaden Moldavie bezetten.

Er heeft een spoedige terugtogt der Russen … Pruth plaats.

Londen, Woensdag 23 Augustus (2 ure). Conso… $93\frac{7}{8}$, 94; Mexico N. 3 pct. $24\frac{3}{8}$, $\frac{5}{8}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ … Gren. Uitg. $6\frac{1}{8}$, $\frac{3}{8}$; Ecuador $3\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; Spanje binnenl. … $37\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$; dito 1 pct. $17\frac{7}{8}$, $18\frac{1}{8}$; dito Certific. $4\frac{3}{4}$, … Passive $3\frac{3}{4}$, 4; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. 99; dito 5 pct. 9… dinie 5 pct. 87; Turksche leening $61\frac{3}{8}$.

— Tarwe heden flaauw, tegen de prijzen van M… De toevoer was matig.

Parijs, Woensdag 23 Augustus (2 uur). Fr. … 99.90; dito 3 pct. 73; Sp. binn. 3 pct. 31.

Weenen, Dingsdag 22 Augustus. N. Metall. 86… lett. B. 95; Bankactien 1295; N. Leen. 92; Wissel… 11.35; dito op Parijs 140; Zilver $20\frac{1}{4}$.

Bij het sluiten der beurs waren de fondsen vas… effecten flaauw. Metall. en nieuwe leening zeer … Effecten aangeboden.

Liverpool, Woensdag 23 Augustus. Heden zij… onveranderde prijzen, 4000 balen katoen verkocht.

Advertentien.

Van eenen geachten correspondent in Ass… Heer H. P. A. VAN GORCUM, ontvingen … dagen eenen brief met het volgende Post-scri…

»Men berigt ons herhaaldelijk de gunstigste ui… van DU BARRY'S REVALENTA. Gij kunt … mijnen naam verzekeren, dat zij hier veel go… bewerkt, en ik vertrouw, dat dit voldoende … de waarheid zijn zal.»

De overtuiging, dat DU BARRY'S REVA… ARABICA inderdaad heilzaam op de spijsve… organen werkt, kan iedereen gemakkelijk opd… ze als ontbijt gebruikt, ziek of gezond, bespe… werking van door vermeerderden eetlust en g… de maag; hij verlangt naar het etensuur en … zijn middagmaal met smaak. Velen gebruike… morgens enkel in water gekookt met veel br… anderen doen er een paar lepels room over … schenuurtje eet men ze ook wel met een w… aangemaakt. Bij ernstige Zieken, die eene … met de REVALENTA maken, bereidt men … selend op de eene of op de andere wijze, of … bouillon, zoo als in het voorschrift breedvo… gegeven wordt.

De prijs der REVALENTA is $87\frac{1}{2}$ c., *f* … *f* 8, *f* 16; zij is te verkrijgen in het VERKO… en de bekende Dépôts.

Prijs-Courant der Effect…

AMSTERDAM, 23 Augustus 1854.

Nederland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	60½
Dito Certificat.	3	72¼ 7/16
Dito dito .	4	90¼ 5/8 ½
O. I. Leening.	4	
Amort. Syndic.	3½	88¾
Hand.-Maats. .	4½	
Belgie.		
Certificaten. . .	2½	
D° *Rothschild*.	2½	49
Frankrijk.		
Obligatien. . .	3	
Spanje.		
Nieuwe	1	17 13/16 7/8
Dito Buitenl. .	3	37
D° Binnenl. 6/m.	3	31 5/16 2, 1 3/8
Bew. Sp. Com.		
Amort. Schuld.		
Portugal.		
Londen nieuwe.	5	36¾ 13/16
Dito uitgest. .	4	

Rusland.	Pct.
Hope 1798/1816	5
Dito 1828/1829	5
Cert. 1831/1838	5
Dito Dito	4½
Dito *Hope* . . .	4
Dito *Stieglitz*. .	4
Dito dito 5e Ser.	4
Inschr. Assig. .	6
Certific. dito. .	6
Polen.	
Obligatien . . .	4
Oostenrijk.	
Metalliek . . .	5
Dito bet. Amst.	5
Dito letter B . .	5
Dito 1847 . . .	2½
Dito 1851/1852	2½

Polen Loten fl 600. *f* 141; Denem., bij Ha… $98\frac{3}{4}$; Mexic., te Lond. 3 pct. $23\frac{5}{16}$, $\frac{3}{8}$; dito … $\frac{3}{8}$; Gren., te Lond. p. s. 100. $2\frac{1}{2}$ pct. $16\frac{1}{2}$.

In de meeste genoteerde fondsen was de markt … de stemming vast met uitzondering echter van … sen welke door veel verkouporders gevoelig zijn … ten opzigte van binnenl, 3pct. en van Oosten… welke daarentegen, op de betere Weener wissel … stegen.

FRANKFORT, Dingsdag 22 Aug. Metaliek … Spanje binnl. 3 pct. 32; dito 1 pct. $17\frac{13}{16}$…

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's G…